

Bölüm 3

BEBEK VE ÇOCUK KATLİ ÜZERİNE: NEONATİSİT, İNFANTİSİT VE FİLİSİT OLGULARI

Hilal YAKUT İPEKOĞLU¹

Güncel gazetelerin neredeyse sabit haberlerinden biri de bebek ve çocuklara karşı işlenen suçlardır. Bu suçların belki de en anlaşılmazı ise bebeklerin ve küçük çocukların katledilmeleridir. Bu çalışma, bebek ve çocuk cinayetlerinin olası nedenlerini, kültürlerdeki yansımalarını ve zaman içerisindeki değişimlerini irdelemek amacıyla yapılmıştır.

Stedman'ın (1982) Tıp Sözlüğü'nde infantisit, bir infantın, yani bir yaştan altındaki bebeğin öldürülmesi şeklinde tanımlanır. Ancak infantisit terimi ilgili yazında genel olarak çocuk cinayetleri için kullanılan kapsayıcı bir terimdir (Pitt & Bale, 1995). Langer (1974) daha ayrıntılı bir tanımlama yaparak; "infantisit, yenidoğan bebeğin kasıtlı olarak, ölüme terk ederek, aç bırakarak, boğarak (ip, eller, kordon gibi başka bir cisim yardımı ile), ağzını ve burnunu kapatıp nefes almasını engelleyerek, zehirleyerek ya da öldürücü bir silah kullanarak imha edilmesidir" der.

Resnick'e göre (1970) iki farklı tip çocuk cinayeti söz konusudur. Buna göre neonatisit, bebeğin doğduğu ilk 24 saat içinde öldürülmesini ifade eder. Filisit, bir ya da daha fazla çocuğun kendi anne ya da babası, üvey anne ya da babası veya başka bir ebeveyn figürü tarafından öldürülmesidir (Stanton & Simpson, 2002; Mariano & ark., 2014). Her ne kadar filisit, neonatisit ve infantisit terimleri yazında birbirlerinin yerine kullanılabilen kelimeler (Bourget, Grace & Whitehurst, 2007) olsa da genel olarak bakıldığında filisitinin anne ya da baba tarafından (üvey anne ve babalar ve diğer ebeveyn figürleri de dahil) işlenen çocuk cinayetleri, infantisit cinayetin 0-12 ayda işlenmesi durumunda, neonatisitin ise doğduğu ilk 24 saat içerisinde işlenmesi durumlarında kullanılmaktadır. Çocuklar çoğu zaman ebeveynleri tarafından öldürülür (Stanton & Simpson, 2002) dolayısı ile yazında bu anlamda filisit ve infantisit ayrımına gereksinim duyulmaması anlamlıdır. Öte yandan Sakuta ve Saito (1981) antropolojik anlamda infantisitinin tanımını yaparken fail olarak anne ve babaya ek olarak bebeğin doğduğu grubu da ekler.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Antropoloji Bölümü, hilalyakut@sdu.edu.tr

KAYNAKLAR

1. Adinkrah, M. (2000). Maternal Infanticides in Fiji. *Child Abuse & Neglect*, Vol. 24, No. 12, pp. 1543-1555.
2. Aengst, J. (2014). Silence and Moral Narratives: Infanticide as Reproductive Disruption. *Medical Anthropology*, 33 (5): 411-27. doi: 10.1080/01459740.2013.871281
3. Ball, H.L. & Hill, C.M. (1996). Reevaluating 'Twin Infanticide'. *Current Anthropology*, Vol. 37, No. 5, pp. 856-863. (14/11/2019 tarihinde <https://www.jstor.org/stable/pdf/2744421.pdf?refreqid=excelsior%3A17ce95f8196bc02864c7bfb221294dc5> adresinden ulaşılmıştır).
4. Bourget, D., Grace, J. & Whitehurst, L. (2007). A Review of Maternal and Paternal Filicide. *The Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law*, 35: 74-82.
5. Bloch, H. (1988). Abandonment, Infanticide, and Filicide: An Overview of Inhumanity to Children. *Am. J. Dis. Child.* 142 (10): 1058-1060. doi:10.1001/archpedi.1988.02150100052024
6. Brewis, A. A. (1992). Anthropological Perspectives on Infanticide. *Arizona Anthropologists*, 8 (8): 103-119.
7. Chapman, M. (1980). Infanticide and Fertility Among Eskimos: A Computer Simulation. *American Journal of Physical Anthropology*, 53: 317-327.
8. Ciani, A. S. & Fontanesi, L. (2012). Mothers who kill their offspring: Testing evolutionary hypothesis 110-case Italian sample. *Child Abuse and Neglect*, 36, 6: 519-527.
9. De Mause, L. (1974). Chapter 1: The Evolution of Childhood. Lloyd DeMause (Ed.) *The History of Childhood*. London: Souvenir Press. (01/12/2019 tarihinde <http://psychohistory.com/books/foundations-of-psychohistory/chapter-1-the-evolution-of-childhood/> adresinden ulaşılmıştır).
10. Emery, J. L. (1985). Infanticide, filicide, and cot death. *Archieve of Disease in Childhood*, 60: 505-507. (13/11/2019 tarihinde <https://pdfs.semanticscholar.org/6c2b/5a79b16aec20b95655fc-3c5ff0c98e98d33d.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
11. Friedman, S. H. & Resnick, P. J. (2007). Child murder by mothers: patterns and prevention. *World Psychiatry*, 6 (3): 137-141.
12. Garber, C. (1947). Eskimo infanticide. *Scientific Monthly*, Vol. 64, No. 2, pp. 98-102.
13. Harris, W. V. (1994). "Child-Exposure in the Roman Empire". *The Journal of Roman Studies*, Vol. 84: 1-22.
14. Hermann, H. R. (2017). Killing Humans. *Domiance and Aggression in Human and Other Animals: The Great Game of Life*, Academic Press.
15. Hom, S. K. (1992). Female Infanticide in China: The Human Rights Spector and Thoughts Towards (An)Other Vision. *Columbia Human Rights Law Review*. Vol. 23: 249.
16. Hrdy, S.B. (1979). Infanticide among animals: A review, classification, and examination of the implications for the reproductive strategies of females. *Ethology and Sociobiology*, Vol. 1, Iss. 1, Pp. 13-40.
17. Hunton, R. B. (1977). Maori abortion practices in pre and early European New Zealand. *N. Z. Med J. Dec*, 28; 86 (602): 567-70.
18. Jolly, A. (2004). *Lucy'nin Mirası: İnsanın Evriminde Cinsellik ve Zeka*. (Nalan Öztürk, Çev. Ed.). İstanbul: Kitap Yayınevi.
19. Krishnaswamy, S. (1984). A Note on Female Infanticide: An Anthropological Inquiry. *Indian Journal of Social Work*, 45 (3): 297-302. (01/01/2020 tarihinde <http://ijsw.tiss.edu/greenstone/collect/ijsw/index/assoc/HASH8268/8a7a5073.dir/doc.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
20. Langer, W. L. (1974). Infanticide: A Historical Survey. *History of Childhood Quarterly*, New York Vol. 1, Iss. 3, (Winter): 353.
21. Le Breton, D. (2016) *Bedene Veda* (1. Baskı). (Aziz Ufuk Kılıç, Çev. Ed.). İstanbul: Sel Yayıncılık.
22. Lukas, D. & Huchard, E. (2019). The evolution of infanticide by females in mammals. *Philosophical Transaction of the Royal Society B: Biological Sciences*, Doi:10.1098/rstb.2018.0075

23. Macfarlane, A. (2002). Attitudes to and incidence of infanticide. (05/11/2019 tarihinde <http://www.alanmacfarlane.com/savage/A-FETICI.PDF> adresinden ulaşılmıştır).
24. Mariano, T. Y., Chan, H.C. & Myers, W.C. (2014). Toward a More Holistic Understanding of Filicide: A Multidisciplinary Analysis of 32 Years of U.S. Arrest Data. *Forensic Sci Int.*, 236: 46-53. Doi:10.1016/j.forsciint.2013.12.019.
25. Marks, M.N. & Kumar, P. (1993). Infanticide in England and Wales. *Medicine, Science and Law*, Vol. 33, Iss. 4: 329-339, doi.org/10.1177/002580249303300411
26. Mendlowicz, M.V., Rapaport, M.H., Mecler, K., et. al. (1998). A Case-Control Study on the Socio-Demographic Characteristics of 53 Neonaticidal Mothers. *International Journal of Law and Psychiatry*, Vol. 21, No. 2, pp. 209-219.
27. Milner, L. S. (2007). A brief history of infanticide. *Science and Technology*. (06/11/2019 tarihinde <https://www.sott.net/article/125410-A-Brief-History-of-Infanticide> adresinden ulaşılmıştır).
28. Moseley, K. L. (1986). "The History of Infanticide in Western Society". *Issues in Law and Medicine*, Vol. 1, Number 5, 345-361.
29. Perrot, M. (2013). Kadının Yaşamında İki bin Yıl (1. Baskı). *Kadınların En Güzel Tarihi* F. Héritier, M. Perrot, S. Agacinski, N. Bacharan (Ed.). Yonca Aşçı Dalar (Çev. Ed.). İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
30. Piers, M.W. (1976). Infanticide-a historical review. *Psyche (Stuttg)*; 30 (5): 418-35.
31. Pitt, S.E. & Bale, E. M. (1995). Neonaticide, Infanticide, and Filicide: A Review of the Literature. *Bull. Am. Acad. Psychiatry Law*, Vol. 23, No. 3, 375-386. (04/11/2019 tarihinde <https://pdfs.semanticscholar.org/4710/cc04ccbc20f9e77eeadaa05c43f297b84de4.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
32. Porter, T. & Gavin, H. (2010). Infanticide and Neonaticide: A Review of 40 Yeras of Research Literature on Incidence and Causes. *Trauma, Violence & Abuse*, 11 (3): 99-112. Doi: 10.1177/1524838010371950
33. Pusey, A. E. & Packer, C. (1994). Infanticide in Lions: Consequences and Counterstrategies. *Infanticide & Parental Care*. S. Parmigiani & F. S. Vom Saal (Ed.). Harwood Academic Publishers, Chur: Switzerland. (02/11/2019 tarihinde https://cbs.umn.edu/sites/cbs.umn.edu/files/public/downloads/Infanticide_in_lions-Consequences_and_counterstrategies.pdf adresinden ulaşılmıştır).
34. Radin, M. (1925). The Exposure of Infants in Roman Law and Practice. *The Classical Journal*, Vol. 20, No. 6, pp. 337-343.
35. Resnick, P.J. (1969). Child murder by parents: A psychiatric review of filicide. *The American Journal of Psychiatry*, 126(3), 325-334. Doi: 10.1176/ajp.126.3.325.
36. Resnick, P.J. (1970). Murder of the Newborn: A Psychiatric Review of Neonaticide. *Amer. J. Psychiatry*, 126: 10, 58-64. (02/11/2019 tarihinde <https://pdfs.semanticscholar.org/b4b0/907a24c04af12bef8803dd7f8dc90b020d65.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
37. Sakuta, T. & Saito, S. (1981). A Socio-Medical Study on 71 Cases of Infanticide in Japan. *Keio J. Med.* 30: 155-168.
38. Savaş, H., Çakıcı, M. & Uygur, N. (1999). Bir Olgu Dolayısıyla İnfantisit ve Filisit'in Psikiyatrik Yönü. *Adli Tıp Bülteni*, 4 (2): 74-7.
39. Scott, E. (1991). Animal and Infant Burials in Romano-British Villas: A Revitalization Movement. *Sacred and Profane: Proceedings of a Conference on Archaeology, Rituals and Religion Oxford, 1989* P Garwood et al. (Ed.) Oxford University Committee for Archaeology. Monograph No. 32. (02/01/2020 tarihinde <https://eleanorscottarchaeology.com/animal-and-infant-burials-in-romanobritish-villas-a-revitalisation-movement/> adresinden ulaşılmıştır).
40. Scott, E. (1999). *The Archeology of Infancy and Infant Death*. Archaeopress. Publishers of British Archaeological Reports, Oxford. (02/01/2020 tarihinde <https://eleanorscottarchaeology.com> adresinden ulaşılmıştır).

41. Schrire, C. & Steiger, W. L. (1974). A Matter of Life and Death: An Investigation in to the Practice of Female Infanticide in the Arctic. *Man New Series*, Vol. 9, No. 2, pp. 161-184.
42. Shostak, M. (2003). *Nisa: Bir !Kung Kadının Yaşamı ve Sözleri*. (Suat Ertüzün, Çev. Ed.). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
43. Smith, P. & Kahila, G. (1992) Identification of infanticide in archaeological sites: a case study from the Late Roman - Early Byzantine periods at Ashkelon, Israel. *Journal of Archaeological Science*, 19, 667-675, [https://doi.org/10.1016/0305-4403\(92\)90036-3](https://doi.org/10.1016/0305-4403(92)90036-3).
44. Soltis, J., Thomsen, R., Matsubayashi, K. et. al. (2000). Infanticide by resident males and female conter-strategies in wild Japanese macaques (*Macaca fuscata*). *Behav Ecol Sociobiol*, 48: 195-202.
45. Spinelli, M. G. (2005). Infanticide: contrasting view. *Archives of Women's Mental Health*, 8: 15-24, Doi: 10.1007/s00737-005-0067-y.
46. Stanton, J. & Simpson, A. (2002). Filicide: A Review. *International Journal of Law and Psychiatry*, 25: 1-14.
47. Stedman, T. L. (1982). *Stedman's Medical Dictionary*, 24th Edition, Baltimore/London: Waverly and Wilkins.
48. Sullivan, R. (2001). Deformity-A Modern Western Prejudice with Ancient Origins. *Proc. R. Coll. Physicians Edinb.*, 31: 262-266.
49. West, S. G. (2007). An Overview of Filicide. *Psychiatry (February)*: 48-57. (05/12/2019 tarihinden https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2922347/pdf/PE_4_2_48.pdf adresinden ulaşılmıştır).
50. West, S.G. & Friedman, H. (2007). Filicide: A Research Update. *Forensic Psychiatry Research Trends*, R.C. Browne (Ed.). New York: Nova Science Publisher. (16/11/2019 tarihinde https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=YldyY0x76bIC&oi=fnd&pg=PA29&dq=Filicide:+A+Research+Update&ots=qRFYUjyVY1&sig=wG8s7JyzkdLNUqjWCFdO2ucXZ-U&redir_esc=y#v=onepage&q=Filicide%3A%20A%20Research%20Update&f=false adresinden ulaşılmıştır).
51. Wringhtson, K. (1975). Infanticide in Earlier Seventeenth-Century England. *Local Population Studies*, 15: 10-22. (20/11/2019 tarihinde http://www.localpopulationstudies.org.uk/pdf/lps15/lps15_1975_10-22.pdf adresinden ulaşılmıştır).